

LÄRARHANDLEDNING

ÅK 7-9

MINA ANDERSSON EMIGRERAR

Vad fick Mina Andersson och ytterligare 1,3 miljoner svenskar att lämna sitt hemland?

I den här lektionen får eleverna lära känna en av alla de svenskar som emigrerade till USA under 1800-talet. Vi följer den unga Mina Anderson på hennes resa till USA år 1890. Hon reste helt på egen hand. Det var vanligt att just unga män och kvinnor från norra Europa reste på det viset.

S/S Germanic, fartyget som Mina reste med till New York. Foto: Library of Congress (Public Domain).

En lektion från

LÄRARHANDLEDNING

KOPPLING TILL SKOLANS KURSPLAN

Lgr 22 Centralt innehåll, Åk 7–9

Demokratisering och ökad globalisering, cirka 1900-nutid

- Kontinuitet och förändring med utgångspunkt i långa historiska linjer kring levnadsvillkor, migration och makt.

Lgr 22 Betygskriterier

- Eleven för resonemang om orsaker till och konsekvenser av samhällsförändringar och av människors levnadsvillkor och handlingar i förfluten tid.

LEKTIONEN

Inför lektionen behöver eleverna känna till de betydande samhällsförändringar som hänger ihop med industrialisering och teknisk utveckling. Resultatet blir bland annat urbanisering med växande städer. Den tidigare höga barnadödligheten försvinner och landsbygden upplever en enorm befolkningstillväxt. På jakt efter jobb skapade industrin nya jobb, men på landsbygden försvann snabbt många arbetstillfällen. Även i städerna var det svårt att hitta arbete. Utvecklingen ser likadan ut i hela Europa. Det börjar i nordvästra Europa med England, Frankrike och det tyska området. Sedan sprids både industrialiseringen och befolkningsökningen till de skandinaviska länderna. I sydöstra Europa är befolkningstillväxten stor, men industrin låter vänta på sig.

Eleverna måste förstå hur förhållandevis snabbt förutsättningar för att frakta varor och att resa ändrades. I början av denna period var det vanligaste sättet att förflytta sig att promenera. Tunga varor fraktades med oxkärror som gick i ca 3 km i timmen. Snabbt ändrades allt då järnvägar och ångfartyg kom i bruk. Att segla till USA tog minst 60 dagar. Med ångfartyg tog resan från Europas kuster istället mellan 17 - 20 dagar. Motorfartyg med dubbla propellrar gjorde resan över Atlanten på mindre än en vecka.

Det här bör eleverna ha kunskap om efter genomgången lektion:

- möjligheterna för den som växte upp i en fattig familj att hitta arbete
- nödvändigheten att flytta inom landet, eller t.o.m. utomlands för att få ett arbete
- anledningar till att så många flyttade till norra Amerika
- hur vi kan veta att ca 1,3 miljoner flyttade från Sverige
- hur livet i det nya landet kunde bli och hur kontakten med Sverige såg ut

Bakgrund

Detta är en av flera lektioner som behandlar den svenska emigrationen till Nordamerika mellan åren 1830–1930. Lektionen bygger på arkivmaterial om en svensk utvandrare, Mina Andersson. Materialet finns på Utvandrarernas hus i Växjö. Mina Anderssons berättelse är ett exempel på hur svenskar utvandrade till Amerika under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet för att skapa ett bättre liv.

En lektion från

LÄRARHANDLEDNING

Vi har valt att utgå från historiska personer som ett pedagogiskt grepp för att levandegöra historien. Förhoppningen är att eleverna lättare ska kunna förstå och relatera till människorna som levde då.

Övning – Skriv ett brev

Den här övningen syftar till att eleven ska sätta sig in i hur livet kunde te sig för en emigrant på Mina Anderssons tid.

Tidsåtgång: ca 15 minuter.

Utförande: enskilt.

Låt eleverna tänka sig att de är Mina Andersson som just kommit fram till sin farbror i Wisconsin. Det var ju han som betalade för resan. Be dem skriva ett brev hem till släkten och vännerna i Dalsland och berätta om det de upplevt under resan till Amerika.

Övning – Diskutera

Syftet med följande frågor är att eleverna ska reflektera över en emigrants villkor och erfarenheter. Den kan med fördel utföras enligt EPA-formatet (enskilt, i par, alla).

- Hur tror du att det var att komma helt ensam till ett land där du inte alls kunde språket? Tänk också på att det var omöjligt att få snabb kontakt med syskon, föräldrar och kompisar – det tog flera veckor med brev. När Mina reste till Amerika hade hon nästan bara bott på landet och inte sett någon riktigt stor stad, nu fick hon uppleva helt nya saker.
- Ta reda på vad Mina Andersson hade för anledningar till att resa till Amerika. Fundera på vilka fler orsaker det kan finnas till att emigrera – både då och nu.
- Vad skulle du packa i resväskan om du skulle lämna landet, din släkt och alla kompisar för alltid? Kläder är självklart, men vad kan mer vara bra att ha med sig? Fundera också på om det finns något som kanske betyder extra mycket just för dig, och som du absolut måste ha med.
- Om du fick resa tillsammans med en person, vem skulle det vara? Varför just den personen?

Källor

- Mina Anderssons självbiografi *Livets skola*, Svenska Emigrantinstitutet, Växjö
- Lintelman, Joy K, *I go to America* (Författaren har byggt stora delar av sin bok på Mina Anderssons självbiografi). Minnesota Historical Society Press, U.S., 2012.
- Utställningen [Det Nya Landet – Drömmen om Amerika](#), Utvandarnas hus, Växjö.
- Introduktionsfilm: [Det Nya Landet – Drömmen om Amerika](#), Utvandarnas hus, Växjö.

En lektion från

